

V2000-87 20.07.2000

Dispensasjon fra konkurranseloven §§ 3-1 og 3-3 - Interflora Drift AS og Interflora Norge AL

Sammendrag:

Interflora Drift AS er gitt dispensasjon fra konkurranselovens forbud mot prissamarbeid til å fastsette veiledende priser generelt og bindende maksimalpriser i forbindelse med tilbudskampanjer, begge deler for kjeden Botaniq Interflora. Videre er Interflora Drift AS gitt dispensasjon fra forbudet mot markedsdeling til å fastsette områdedeling ved godkjenning av kjedemedlemmer i Botaniq Interflora. Interflora Norge AL er gitt dispensasjon fra konkurranselovens forbud mot prissamarbeid til å fastsette bindende maksimalpriser i forbindelse med tilbudskampanjer for medlemmene i Interflora. Videre er Interflora Norge AL gitt dispensasjon til å fastsette enhetspriser for Floragram og til å ha en ordning med bruk av en internasjonal minsteprisliste i forbindelse med formidling av utenlandsordrer. Dispensasjonene er gitt med virkning til 1. juli 2005.

Konkurransetilsynet viser til Deres brev av 15. juli 1999 der De på vegne av Interflora Norge AL og Interflora Drift AS søker om dispensasjon fra konkurranselovens forbud mot prissamarbeid og markedsdeling. Tilsynet beklager den lange saksbehandlingstiden.

1. Bakgrunn

Foreningen Interflora Norge har enerett (lisens) til bruk av varemerket Merkur og Flora-grammet som blomsterhilsen i Norge. Medlemmene i Foreningen Interflora Norge er også medlemmer av andelslaget Interflora Norge AL, som organiserer og iverksetter aktiviteter i markedet på vegne av Foreningen Interflora Norge. I Norge er det ca. 400 butikker som er medeiere i Interflora Norge AL.

En del av medlemmene/andelshaverne i Foreningen Interflora Norge og Interflora Norge AL har stiftet og er aksjonærer i selskapet Interflora Drift AS. Dette aksjeselskapet skal forestå felles funksjoner for aksjonærene i selskapet, bl.a. innkjøp og markedsføring av varer. Interflora Drift AS skal forvalte kjedekonseptet Botaniq Interflora og være aksjonærenes verktøy for utvikling av egnete konsepter i markedet. I tillegg skal Interflora Drift AS ivareta sentralleddsfunksjonen for Foreningen Interflora Norge, Interflora Norge AL og Norsk Blomsterhandlerforbund.

[ ] Unntatt offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. forvaltningsloven § 13 nr. 2.
Opplysningene finnes i vedlegg 1 punkt 1.

Interflora-medlemmer som velger å ikke være med i kjeden Botaniq Interflora forblir medlemmer i Interflora Norge AL og konsentrerer sin virksomhet rundt Floragram-samarbeidet.

Det søkes om at Interflora Drift AS som har kjedekonseptet Botaniq Interflora og Interflora Norge AL gis nødvendige dispensasjoner fra konkurranseloven § 3-1 og § 3-3, jf. § 3-9.

2. Forholdet til konkurranseloven

2.1 Konkurranseloven § 3-1 - forbudet mot prissamarbeid

Konkurranseloven § 3-1 første ledd setter forbud mot at to eller flere ervervsdrivende for salg av varer eller tjenester ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, fastsetter eller søker å påvirke priser, avanser eller rabatter bortsett fra vanlig kontantrabatt. Videre setter § 3-1 andre ledd forbud mot at en eller flere leverandører fastsetter eller søker å påvirke priser, avanser eller rabatter for avtakernes salg av varer eller tjenester.

Konkurranseloven § 3-1 fjerde ledd gjør det klart at forbudet i andre ledd ikke er til hinder for at en enkelt leverandør av varer oppgir veiledende priser for avtakernes salg av varer eller tjenester.

2.1.1 Vedrørende Interflora Drift AS' søknad for Botaniq Interflora

Det fremgår av søknaden at Interflora Drift AS ønsker felles annonsering med tilbudspriser og andre felles tilbudsbetingelser på vegne av og med virkning for medlemmene i kjeden Botaniq Interflora, eventuelt med regionale variasjoner av slike priser og betingelser. Medlemmene er i hovedsak aksjonærer i kjeden og vil som en følge av dette kunne påvirke prisfastsettelsen. Det foreligger dermed et horisontalt samarbeid mellom to eller flere ervervsdrivende. Samarbeidet er egnet til å påvirke konkurransen fordi kjedemedlemmene ikke vil konkurrere seg imellom på pris. Samarbeidet er således i strid med § 3-1 første ledd.

Interflora Drift AS ønsker videre tillatelse til å fastsette veiledende priser for varer og tjenester. I § 3-1 fjerde ledd følger det at forbudet mot prissamarbeid ikke er til hinder for at en enkelt leverandør av varer oppgir veiledende priser for avtakernes salg av varer eller tjenester. Interflora Drift AS er primært et koordineringsorgan for sine eiere. Sentralledet Interflora Drift AS er ikke en selvstendig aktør som kan opptre uavhengig av sine kjede-medlemmer, men er avhengig av sine aksjonærer når det gjelder styring av virksomheten. Interflora Drift AS er følgelig ikke å anse som "en enkelt leverandør" i konkurranseloven

§ 3-1 fjerde ledds forstand. Interflora Drift AS' fastsettelse av veiledende priser er i strid med § 3-1 første ledd og det er derfor nødvendig med dispensasjon fra denne bestemmelsen.

2.1.2 Vedrørende søknaden for Interflora Norge AL

I Norge har Interflora ca. 400 medlemsbutikker. Interfloraforretningene er knyttet sammen ved medlemskap i Foreningen Interflora Norge. Ethvert medlem av foreningen har rett og plikt til å tegne andel i Interflora Norge AL.

Interflora Norge AL har tidligere hatt dispensasjon til å fastsette enhetsfraktpriser for Flora-gram og til å opprettholde en ordning med bruk av internasjonal minsteprisliste i forbindelse med formidling av utenlandsordrer. Videre har Interflora Norge AL hatt dispensasjon for felles annonsering i forbindelse med tilbudskampanjer. Interflora Norge AL ønsker nå en fornyelse av disse dispensasjonene.

Det ovenfor beskrevne samarbeidet mellom andelshaverne i Interflora Norge AL innebærer at medlemmene ikke står fritt til selv å kunne fastsette sine priser, men er avtalerettslig forpliktet til å følge prissettingen fra Interflora Norge AL. De foreliggende avtalene mellom andels-haverne er et

prissamarbeid mellom to eller flere ervervsdrivende som er egnet til å påvirke konkurransen og er følgelig i strid med § 3-1 første ledd.

2.2 Konkurranseloven § 3-3 - forbudet mot markedsdeling

Konkurranseloven § 3-3 første ledd forbyr to eller flere ervervsdrivende for salg av varer eller tjenester, ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, å fastsette eller søke å påvirke til markedsdeling i form av områdedeling, kundedeling, kvotedeling, spesialisering eller kvantumsbegrensninger. Av bestemmelsens tredje ledd følger det at forbudet ikke er til hinder for at en enkelt leverandør avtaler markedsdeling med eller fastsetter markedsdeling for sine avtakere.

Av punkt 13 i kjedeavtalen for Interflora Drift med konseptet Botaniq Interflora fremgår det at Interflora Drift AS ønsker å fastsette markedsdeling i form av områdedeling i forbindelse med godkjenning av aksjonærer, dvs. kjedemedlemmer.

Begrepet markedsdeling omfatter etter en naturlig forståelse situasjoner hvor partene deler ett eller flere markeder mellom seg. Det kan skje ved at partene enten har hvert sitt salgsområde, betjener hver sine sett av etterspørere, fordeler omsetningen mellom seg i relative andeler eller begrenser sitt totale tilbud. Det som karakteriserer markedsdeling er at partene i samarbeidet søker en gjensidig beskyttelse mot konkurranse fra hverandre på sine respektive markeder. Partene kan operere i hver sin del av markedet uten det korrektiv konkurranse fra de andre deltakerne i ordningen ville bety og det skjer derfor en begrensning av konkurransen mellom aktuelle eller potensielle konkurrenter. Ved å dele markedene mellom seg slik det gjøres i dette tilfellet beskyttes kjedemedlemmene i sine respektive områder fra konkurranse fra andre kjedemedlemmer. Områdedelingen omfattes av forbudet i § 3-3 første ledd og det er derfor nødvendig med dispensasjon fra denne bestemmelsen.

Interflora Drift AS ønsker videre dispensasjon til å forplikte kjedens medlemmer, så lenge medlemsskapet løper, til å avstå fra omsetning gjennom andre kjeder, eller gjennom organisert samarbeid om varer og tjenester som omfattes av kjeden Botaniq Interfloras vare- og tjenestespekter. Videre må medlemmene avstå fra aktiv markedsføring av produkter som er konkurrerende med produkter fra kjeden Botaniq Interfloras avtaleleverandører eller med kjedens egne merkevarer og eksklusive produkter.

Etter Konkurransetilsynets tidligere praksis var en forpliktelse til å avstå fra å betjene et marked generelt er å anse som markedsdeling. Forbudet fikk gjennom dette et meget vidt anvendelsesområde. Konkurransetilsynets nyere praksis innsnevrer imidlertid virkeområdet for § 3-3 betydelig når det gjelder konkurranseklausuler. (Se tilsynets vurderinger i avgjørelsene A98-5 av 17. april 1998 og A98-10 av 24. juni 1998 samt i vedtak V98-92 av 10. november 1998.) Markedsdelingsbegrepet kjennetegnes ved at det skjer en *deling av markedet* mellom parter med konkurrerende produkter slik at avtaler som bare begrenser den ene parts markedsadgang som hovedregel ikke regnes som markedsdeling. I dette tilfellet blir kjedemedlemmene gjensidig beskyttet mot at medlemmene tiltrer konkurrerende kjeder eller markedsfører konkurrerende produkter. Konkurransen mellom

kjedemedlemmene som sådan begrenses eller elimineres imidlertid ikke gjennom denne avtaleklausulen. Det dreier seg primært om et krav om å avstå fra etablering eller involvering med øvrige tredjemenn, her: konkurrerende kjeder, noe som ikke faller inn under begrepet markedsdeling. Konkurransetilsynet vil i denne sammenheng vise til at lovens forbudsbestemmelser i utgangspunktet normalt bare er ment å skulle ramme de såkalte "*rene karteller*." Konkurranseforbud innenfor en og samme kjede skal normalt beskytte kjede-medlemmenes investeringer i know-how, markedsføring, forretningsprofil m.v. og vil bl.a. derfor i de fleste tilfeller ikke innebære en konkurransebegrensning av en slik karakter. Slike konkurranseklausuler fastsettes videre ofte for å opprettholde kjedesamarbeidets felles identitet og omdømme, og er som regel en forutsetning for å tiltre en kjede.

Etter en konkret vurdering legger Konkurransetilsynet til grunn at klausulene om at kjedemedlemmene skal avstå fra å markedsføre andre produkter enn kjedens og heller ikke slutte seg til konkurrerende organisasjoner er en type konkurranseklausuler som faller utenfor markedsdelingsforbudet, og det er derfor ikke nødvendig med dispensasjon for denne avtalereguleringen.

3. Dispensasjon etter konkurranseloven § 3-9

Konkurransetilsynet kan gi dispensasjon fra konkurranselovens forbudsbestemmelser dersom:

- a) Konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,
- b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensningen,
- c) konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning, eller
- d) det foreligger særlige hensyn.

4. Det relevante marked

Til grunn for Konkurransetilsynets vedtak ligger en vurdering av det relevante produkt-marked og det relevante geografiske marked.

4.1 Det relevante produktmarkedet

Det relevante produktmarkedet avgrenses med utgangspunkt i etterspørernes substitusjonsmuligheter, som bestemmes av i hvilken grad etterspørerne kan substituere seg over til andre produkter. Botaniq Interflora selger hovedsakelig blomster. Tilsynet har tidligere delt blomstermarkedet inn i fire varegrupper; blomstrende potteplanter, utplantingsplanter, dekorasjonsplanter (grønne planter) og snittblomster. Interflora og Botaniq Interflora selger hovedsakelig snittblomster, blomstrende potteplanter og dekorasjonsplanter, men har også enkelte utplantingsplanter. Forbrukerne har antagelig varierende preferanser mellom disse varegruppene og innenfor varegruppene. Preferansene vil sannsynligvis også variere etter hvilken anledning blomstene kjøpes til. Konkurransetilsynet legger til grunn at for de fleste forbrukere vil blomstrende potteplanter og dekorasjonsplanter være nære, men ikke perfekte substitutter. For en del forbrukere vil også snittblomster være nære, men ikke perfekte substitutter til blomstrende potteplanter og dekorasjonsplanter. Utplantingsplanter har en annen funksjon enn de øvrige blomstergrupper. Tilsynet legger derfor til grunn at utplantingsplanter ikke er et substitutt til blomstrende potteplanter, dekorasjonsplanter og snittblomster.

Blomster selges hovedsakelig i faghandelen, men også i gartnerier, hagesentre, dagligvare-butikker, kiosker og bensinstasjoner. De fleste omsetningskanalene selger de fleste blomstertypene i varierende

omfang. Dette siste vil normalt trekke i retning av en vid avgrensning av produktmarkedet. Konklusjonen i denne saken er ikke kritisk avhengig av om en definerer det relevante produktmarkedet til å være blomster utenom utplantingsplanter solgt gjennom faghandelen, eller om det omfatter salg av alle typer blomster gjennom alle kanaler. Konkurransetilsynet har derfor ikke avgrenset det relevante produktmarkedet nærmere.

4.2 Det relevante geografiske markedet

Det relevante geografiske markedet vil være avhengig av hvor langt forbrukerne er villig til å reise for å handle blomster. Dette avhenger av hvilke typer blomster forbrukerne skal ha, hvor mange alternativer forbrukerne ønsker å vurdere før avgjørelsen tas og preferansene for bruk av tid. Konkurransetilsynet legger til grunn at forbrukerne kjøper blomster i sitt lokalmiljø. Det finnes en rekke lokale markeder med et varierende antall detaljister som selger blomster og planter. Interflora og Botaniq Interflora er landsdekkende samarbeid som møter konkurranse fra flere andre landsdekkende kjeder. På denne bakgrunn har Konkurransetilsynet i denne saken avgrenset det relevante geografiske markedet til Norge.

5. Konkurransetilsynets vurderinger

Etter det tilsynet kjenner til er det ca. 1450 faghandelsbutikker i Norge. Disse forretningene har i overkant av 80 prosent av omsetningen av blomster i Norge. Interfloras medlemmer har en omsetning på ca. [ ] Unntatt offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. forvaltningsloven § 13 nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 1 punkt 2. kr. Av dette er blomsteromsetningen på ca. [ ] Unntatt offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. forvaltningsloven § 13 nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 1 punkt 3. kr. Konkurransetilsynet har anslått Interfloras markedsandel i faghandelen til å være på ca. [ ] Unntatt offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. forvaltningsloven § 13 nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 1 punkt 4. prosent. Ved å utvide markedet til å inkludere all blomsteromsetning, ville markedsandelen til Interflora være på ca. [ ] Unntatt offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. forvaltningsloven § 13 nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 1 punkt 5. prosent.

Ca. 95 av de 400 Interflora-medlemmene har meldt seg inn i kjeden Botaniq Interflora. Medlemstallet forventes å øke til maksimalt 200. Medlemmene i Botaniq Interflora har en omsetning på i overkant av [ ] Unntatt offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. forvaltningsloven § 13 nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 1 punkt 6. kr, herav en blomsteromsetning på ca. [ ] Unntatt offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. forvaltningsloven § 13 nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 1 punkt 7. kr. Konkurransetilsynet har anslått Botaniq Interfloras markedsandel i faghandelen til å være ca. [ ] Unntatt offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. forvaltningsloven § 13 nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 1 punkt 8. prosent. Ved å utvide markedet til å inkludere all blomsteromsetning, ville Botaniq Interfloras markedsandel være på ca. [ ] Unntatt offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. forvaltningsloven § 13 nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg 1 punkt 9. prosent.

Blomstermarkedet er i betydelig endring. Sentrale utviklingstrekk er kjededannelser, vertikal integrasjon, bransjegliding og allianser/engasjement/eierskap fra dagligvarehandelens side.

Interflora er den største aktøren i faghandelen og har en svært innarbeidet posisjon i markedet, særlig gjennom Floragrammet. Interflora og Botaniq Interflora har imidlertid en rekke konkurrenter, bl.a. EuroFlorist og kjedene Floriss, Buketten, Mester Grønn og Fagblomsten. Konkurransetilsynet legger til grunn at det er virksom konkurranse i blomstermarkedet.

Interflora har til nå kun fungert som en frivillig kjede. En del av medlemmene ønsker nå å utvide kjedesamarbeidet gjennom etableringen av Botaniq Interflora, som i større grad enn tidligere bl.a. ønsker å utnytte stordriftsfordeler i forbindelse med innkjøp og markedsføring.

Gjennom kjedesamarbeid skjer det en sentralisering av en del funksjoner som tidligere ble utført av den enkelte forretning. Dette gir deltagerne muligheter til å realisere visse stordrifts-fordeler, bl.a. som følge av felles innkjøp og markedsføring. Enkelte av disse stordrifts-fordelene kan også realiseres uten et prissamarbeid.

I blomstermarkedet er det ulike typer kjedekonsepser, bl.a. mer rendyrkede faghandelskjeder som Interflora, Botaniq Interflora og Floriss, og såkalte lavpriskjeder som Mester Grønn og Buketten. Det som skiller de ulike typene kjedekonsepser fra hverandre synes hovedsakelig å være vareutvalg og i noen grad profil/kvalitet. De såkalte lavpriskjedene satser på et snevrere vareutvalg enn faghandelskjedene. Innenfor de ulike typer konsepter vil pris være en sentral konkurranseparameter. Adgangen til å ha felles markedsføring med angivelse av priser for medlemmene i kjedene Interflora og Botaniq Interflora anses derfor som et sentralt element for at kjedene Interflora og Botaniq Interflora skal kunne fremstå med en enhetlig kjedeprofil og konkurrere effektivt med andre aktører i blomstermarkedet. Bruk av priser i markedsføringen av butikkjeder gjør det også lettere for konsumentene å foreta rasjonelle valg mellom butikkene ved at deres søkekostnader reduseres.

På bakgrunn av ovennevnte legger Konkurransetilsynet til grunn at kjedesamarbeidet i Botaniq Interflora der Interflora Drift AS fastsetter veiledende priser på kjedens varer- og tjenester forsterker konkurransen i blomstermarkedet. Videre er det tilsynets vurdering at kjedesamarbeidet i Botaniq Interflora der Interflora Drift AS foretar felles markedsføring for kjedens medlemmer med angivelse av priser i forbindelse med tilbudskampanjer, forsterker konkurransen i blomstermarkedet. Tilsynet er imidlertid av den oppfatning at en kan oppnå en tilsvarende effekt med en noe mindre restriktiv regulering, ved at det enkelte medlem av Botaniq Interflora står fritt til å ta en lavere pris enn den som følger av en felles prispolitikk. Interflora Drift AS gis derfor kun anledning til å fastsette bindende maksimalpriser for medlemmene i Botaniq Interflora i forbindelse med tilbudskampanjer.

Videre er Konkurransetilsynet av den oppfatning at kjedesamarbeidet i Interflora der Interflora Norge AL foretar felles markedsføring med angivelse av priser i forbindelse med tilbudskampanjer for kjedens medlemmer, forsterker konkurransen i blomstermarkedet.

Også for dette kjedesamarbeidet er tilsynet av den oppfatning at en kan oppnå en tilsvarende effekt med en noe mindre restriktiv regulering, ved at det enkelte medlem av Interflora står fritt til å ta en lavere pris enn den som følger av en felles prispolitikk. Interflora Norge AL gis derfor kun anledning til å fastsette bindende maksimalpriser for medlemmene i Interflora i forbindelse med tilbudskampanjer.

For å gi det enkelte kjedemedlem insentiver til å delta i et kjedesamarbeid vil det ofte være nødvendig med en viss form for gjensidig beskyttelse mot konkurranse fra andre kjede-medlemmer. I dette tilfellet sikres kjedemedlemmene en viss beskyttelse mot konkurranse fra de andre kjedemedlemmene gjennom en områdedeling. En slik områdedeling gjør at det er rasjonelt for det enkelte medlem å delta i kjedesamarbeidet.

Interflora Norge AL søker om dispensasjon til å fastsette enhetspriser for Floragrammet og opprettholde ordningen med bruk av en internasjonal minsteprisliste i forbindelse med formidling av utenlandsordrer.

I sak 99/260 vedrørende blomsterformidlingsorganisasjonene Interflora/EuroFlorist avgrenset tilsynet det relevante markedet til fjernforsendelser via formidlingssystemer. Interflora har en dominerende stilling i dette markedet med en markedsandel på ca. [ ] Unntatt partsinnsyn og offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. fvl. § 13 nr. 2 og § 19 1. ledd bokstav b). Opplysningene finnes i vedlegg 2 punkt 1. prosent. EuroFlorist og Mester Grønn AS er de største konkurrentene med andeler på ca. [ ] Unntatt partsinnsyn og offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. fvl. § 13 nr. 2 og § 19 1. ledd bokstav b). Opplysningene finnes i vedlegg 2 punkt 2. prosent og ca. [ ] Unntatt partsinnsyn og offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. fvl. § 13 nr. 2 og § 19 1. ledd bokstav b). Opplysningene finnes i vedlegg 2 punkt 3. prosent.

Etter Konkurransetilsynets vurdering vil det i praksis være vanskelig å opprettholde Inter-floras blomsterformidlingssystem slik det er bygget opp i dag, uten en viss standardisering av prisene på formidlingstjenestene. Tilsynet legger derfor til grunn at et prissamarbeid som beskrevet ovenfor kan bidra til å etablere og opprettholde et effektivt blomsterformidlings-system.

6. Konkurransetilsynets vedtak

Konkurransetilsynet har på denne bakgrunn og med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 første ledd bokstav a) fattet følgende vedtak:

Interflora Drift AS gis dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 til å fastsette veiledende priser på kjeden Botaniq Interfloras varer og tjenester. Videre gis Interflora Drift AS dispensasjon til å fastsette bindende maksimalpriser for medlemmene i Botaniq Interflora iforbindelse med tilbudskampanjer.

I tillegg gis Interflora Drift AS dispensasjon fra konkurranseloven § 3-3 første ledd til å fastsette markedsdeling i form av områdedeling i forbindelse med godkjennelse av kjedemedlemmer.

Dispensasjon til Interflora Norge AL gitt i brev av 4. desember 1995 oppheves.

Interflora Norge AL gis dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 første ledd til å fastsette bindende maksimalpriser i forbindelse med tilbudskampanjer for medlemmene i Interflora.

Videre gis Interflora Norge AL dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 til å fastsetteenhetspriser for Floragram og til å opprettholde ordningen med bruk av en internasjonal minsteprisliste i forbindelse med formidling av utenlandsordrer.

Vedtaket trer i kraft straks og gjelder fram til 1. juli 2005.

For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at vedtaket kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. For øvrig vises til vedlagt skjema "Melding om rett til å klage over forvaltnings-vedtak".

Konkurransetilsynet gjør oppmerksom på at dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom forut-setningene for dispensasjonen ikke lenger er til stede, jf. konkurranseloven § 3-9 tredje ledd. Dersom det er behov for dispensasjon utover det tidsrom som dispensasjonen er innvilget for, bes De søke om forlengelse i god tid før dispensasjonen utløper.

[til toppen](#)